

## **ZASADY OCENIANIA – JĘZYK POLSKI KLASA 4**

### **1. SZCZEGÓŁOWE WARUNKI I SPOSÓB OCENIANIA UCZNIÓW**

Ocenianie osiągnięć edukacyjnych ucznia polega na rozpoznawaniu poziomu i postępów w opanowaniu wiadomości i umiejętności w odniesieniu do wymagań określonych w podstawie programowej oraz wymagań edukacyjnych wynikających z realizowanego programu nauczania. Ocena śródroczna i roczna uwzględnia stopień spełnienia wymagań, samodzielne stosowanie wiadomości i umiejętności oraz postęp ucznia.

Ocena roczna obejmuje osiągnięcia ucznia z całego roku szkolnego. Oceny bieżące i z prac kontrolnych wyraża się w formie przewidzianej w Statucie Szkoły, stosuje się je zgodnie z zasadami oceniania wewnątrzszkolnego.

Przyjmuje się różnorodne metody oceniania, adekwatne do charakteru umiejętności językowych, komunikacyjnych, czytelniczych, twórczych i medialnych.

- formy ustne: odpowiedzi, rozmowa, prezentacja, recytacja i interpretacja głosowa tekstu
- formy pisemne: krótkie i dłuższe wypowiedzi, karty pracy, dyktanda, prace klasowe
- zadania językowe i zadania wykonywane w przygotowanym otoczeniu
- projekty lekturowe, czytelnicze, artystyczne i międzyprzedmiotowe
- portfolio ucznia, poprawa własnych błędów, samoocena oraz wnioski z informacji zwrotnej – jako dowody osiągnięć i postępów w uczeniu się
- praca indywidualna i grupowa, zadania w przygotowanym otoczeniu Montessori oraz prezentowanie efektów działań – oceniane w zakresie wiadomości i umiejętności przedmiotowych

Kontrolne karty pracy i zapowiedziane prace pisemne przeprowadza się zgodnie z zasadami określonymi w Statucie Szkoły. Zasady uzupełniania pracy przez ucznia nieobecnego, terminy oraz możliwość poprawy oceny wynikają z oceniania wewnątrzszkolnego i są uczniowi przekazywane w sposób przyjęty w szkole.

W przypadku nieobecności ucznia na zapowiedzianej formie sprawdzenia wiadomości i umiejętności nauczyciel ustala z uczniem sposób i termin umożliwiający wykazanie osiągnięć, zgodnie ze Statutem Szkoły.

Oceniając wypowiedzi pisemne, nauczyciel uwzględnia realizację tematu i celu wypowiedzi, zgodność z formą, kompozycję, spójność, dobór słownictwa, poprawność językową, ortograficzną i interpunkcyjną oraz adekwatny układ graficzny.

Przy ocenie wypowiedzi ustnej bierze się pod uwagę zgodność z tematem, samodzielność, logikę i spójność wypowiedzi, kulturę języka, dostosowanie do sytuacji i odbiorcy, umiejętność uzasadniania stanowiska oraz uważne słuchanie.

| Dyktanda – ocenianie                                                                                                                                         | Zasady klasyfikowania błędów                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| bezbłędnie → celujący<br>1 błąd → bardzo dobry<br>2–3 błędy → dobry<br>4–5 błędów → dostateczny<br>6–7 błędów → dopuszczający<br>8 i więcej → niedostateczny | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Błędy podstawowe dotyczą zasad ortograficznych zrealizowanych w klasie IV, w szczególności pisowni ó/u, rz/ż, ch/h, „nie” z poznanymi częściami mowy oraz wielkiej i małej litery.</li> <li>• Błędy drugiego rzędu dotyczą pozostałych zrealizowanych zasad.</li> <li>• 2 błędy drugiego rzędu = 1 błąd podstawowy; 4 błędy interpunkcyjne = 1 błąd podstawowy.</li> </ul> |

Zeszyt, portfolio, karty pracy i materiały Montessori służą dokumentowaniu procesu uczenia się i mogą stanowić źródło dowodów osiągnięć. Sama estetyka pisma, kompletność zeszytu lub liczba wykonanych zadań dodatkowych nie stanowią samodzielnego kryterium oceny z języka polskiego.

Uczeń może być oceniany z recytacji utworu poetyckiego lub prozy. Oceniając recytację i interpretację głosową, nauczyciel bierze pod uwagę zgodność z tekstem, wyrazistość, intonację, tempo, akcentowanie sensu oraz dostosowanie sposobu wykonania do treści i nastroju utworu.

Wymagania edukacyjne dostosowuje się do indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych ucznia – na podstawie właściwego orzeczenia, opinii, rozpoznania nauczycieli i specjalistów lub innych przesłanek określonych w obowiązujących przepisach oraz zgodnie z zasadami przyjętymi w szkole.

## 2. WARUNKI I TRYB UZYSKANIA WYŻSZEJ NIŻ PRZEWIDYWANA ROCZNEJ OCENY KLASYFIKACYJNEJ Z JĘZYKA POLSKIEGO

Uczeń lub jego rodzice mogą ubiegać się o otrzymanie wyższej niż przewidywana rocznej oceny klasyfikacyjnej z zajęć edukacyjnych.

Warunki ubiegania się o otrzymanie wyższej niż przewidywana rocznej oceny klasyfikacyjnej zostały określone w Statucie Szkoły.

## 3. SZCZEGÓŁOWE WYMAGANIA EDUKACYJNE NIEZBĘDNE DO OTRZYMANIA POSZCZEGÓLNYCH ŚRÓDROCZNYCH I ROCZNYCH OCEN KLASYFIKACYJNYCH

**Podstawa opracowania:** podstawa programowa języka polskiego dla klas IV–VI obowiązująca od roku szkolnego 2026/2027, realizowany program nauczania, Statut Szkoły oraz matryca Montessor

### OCENA ŚRÓDROCZNA

| Obszar wymagań | Dopuszczający<br>Uczeń: | Dostateczny<br>Uczeń spełnia wymagania<br>na ocenę dopuszczającą<br>oraz: | Dobry<br>Uczeń spełnia wymagania<br>na oceny niższe oraz: | Bardzo dobry<br>Uczeń spełnia wymagania<br>na oceny niższe oraz: | Celujący<br>Uczeń spełnia wymagania<br>na oceny niższe oraz: |
|----------------|-------------------------|---------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------|
|----------------|-------------------------|---------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------|

| Obszar wymagań                      | Dopuszczający<br>Uczeń:                                                                                                                                                                                                                                                                              | Dostateczny<br>Uczeń spełnia wymagania<br>na ocenę dopuszczającą<br>oraz:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | Dobry<br>Uczeń spełnia wymagania<br>na oceny niższe oraz:                                                                                                                                                                                                                                                                                    | Bardzo dobry<br>Uczeń spełnia wymagania<br>na oceny niższe oraz:                                                                                                                                                                                                                                                                                                | Celujący<br>Uczeń spełnia wymagania<br>na oceny niższe oraz:                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
|-------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>I. Komunikacja<br/>(1.1–1.9)</b> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• z pomocą formułuje krótką wypowiedź zgodną z własną intencją</li> <li>• słucha rozmówcy i podejmuje próbę udzielenia odpowiedzi</li> <li>• stosuje podstawowe zwroty grzecznościowe</li> <li>• rozpoznaje nadawcę i odbiorcę prostego komunikatu</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• samodzielnie tworzy krótką, zrozumiałą wypowiedź ustną i pisemną zgodną z własną intencją</li> <li>• dostosowuje wypowiedź do typowej sytuacji i odbiorcy oraz stosuje właściwe zwroty grzecznościowe</li> <li>• uważnie słucha rozmówcy, udziela odpowiedzi odnoszącej się do jego wypowiedzi i przestrzega zasad kulturalnej rozmowy</li> <li>• mówi o swoich doświadczeniach, zainteresowaniach, potrzebach i emocjach w sposób zrozumiały</li> <li>• rozpoznaje nadawcę, odbiorcę, podstawową intencję wypowiedzi oraz proste komunikaty niewerbalne</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• formułuje i krótko uzasadnia własne stanowisko</li> <li>• uważnie słucha, zadaje pytania i odnosi się do wypowiedzi innych</li> <li>• rozpoznaje intencję wypowiedzi i adekwatnie na nią reaguje</li> <li>• posługuje się pojęciami: komunikacja, nadawca, odbiorca, intencja wypowiedzi</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• świadomie dobiera słownictwo, ton i formę wypowiedzi do sytuacji</li> <li>• wyraża potrzeby, emocje i uczucia w sposób zrozumiały i akceptowany społecznie</li> <li>• uzasadnia stanowisko, zachowując zasady etycznej komunikacji</li> <li>• wyjaśnia wpływ komunikatów niewerbalnych na odbiór wypowiedzi</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• sprawnie komunikuje się także w nowych i nietypowych sytuacjach</li> <li>• samodzielnie dobiera strategie komunikacyjne budujące dobre relacje</li> <li>• trafnie analizuje intencję i sposób oddziaływania wypowiedzi</li> <li>• formułuje rzeczową, dojrzałą i dobrze uzasadnioną wypowiedź</li> </ul> |

| Obszar wymagań                                      | Dopuszczający<br>Uczeń:                                                                                                                                                                                                                                                                                          | Dostateczny<br>Uczeń spełnia wymagania<br>na ocenę dopuszczającą<br>oraz:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | Dobry<br>Uczeń spełnia wymagania<br>na oceny niższe oraz:                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | Bardzo dobry<br>Uczeń spełnia wymagania<br>na oceny niższe oraz:                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | Celujący<br>Uczeń spełnia wymagania<br>na oceny niższe oraz:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
|-----------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>II. Odbiór tekstów<br/>kultury<br/>(2.1–2.8)</b> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• rozpoznaje temat utworu oraz głównych bohaterów</li> <li>• wskazuje najważniejsze wydarzenia i podstawowe elementy świata przedstawionego</li> <li>• odróżnia zdarzenia realistyczne od fantastycznych</li> <li>• rozpoznaje w tekście epitet lub porównanie</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• określa temat i podstawową problematykę poznanego utworu oraz wskazuje najważniejsze informacje</li> <li>• określa narratora albo podmiot mówiący i przedstawia podstawowe elementy świata przedstawionego</li> <li>• porządkuje wydarzenia, odróżnia elementy realistyczne od fantastycznych i przedstawia przebieg fabuły</li> <li>• rozpoznaje baśń, legendę, opowiadanie i powieść w zakresie poznanym w klasie IV</li> <li>• rozpoznaje i nazywa poznane środki językowe i artystyczne: epitet, porównanie, powtórzenie, rymy oraz wskazuje ich najprostsze oddziaływanie</li> <li>• wyraża opinię o bohaterze lub wydarzeniu i krótko ją uzasadnia</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• porównuje i ocenia postępowanie bohaterów</li> <li>• określa wrażenia wywołane przez tekst i odnosi je do własnych doświadczeń</li> <li>• rozpoznaje metaforę lub przenośnię, wyliczenie i wyraz dźwiękonaśladowczy w poznanych tekstach</li> <li>• wyjaśnia podstawowe oddziaływanie wybranych środków na odbiorcę</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• przedstawia uzasadnioną propozycję odczytania utworu</li> <li>• porównuje perspektywy lub intencje nadawców w prostych tekstach kultury</li> <li>• uzasadnia ocenę bohatera, odwołując się do konkretnych sytuacji z tekstu</li> <li>• interpretuje głosowo wybrany tekst, uwzględniając jego sens i nastrój</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• samodzielnie interpretuje nowy tekst literacki lub inny tekst kultury</li> <li>• trafnie wyjaśnia funkcję zastosowanych zabiegów artystycznych</li> <li>• łączy informacje z różnych elementów tekstu i formułuje własne wnioski</li> <li>• porównuje sposoby oddziaływania literatury, filmu, teatru, muzyki, obrazu lub komiksu</li> </ul> |

| Obszar wymagań                           | Dopuszczający<br>Uczeń:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | Dostateczny<br>Uczeń spełnia wymagania<br>na ocenę dopuszczającą<br>oraz:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | Dobry<br>Uczeń spełnia wymagania<br>na oceny niższe oraz:                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | Bardzo dobry<br>Uczeń spełnia wymagania<br>na oceny niższe oraz:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | Celujący<br>Uczeń spełnia wymagania<br>na oceny niższe oraz:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
|------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>III. Świadomość języka (3.1–3.10)</b> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• rozpoznaje w prostych zdaniach poznane części mowy: rzeczownik, czasownik, przymiotnik i przysłówki</li> <li>• rozpoznaje samogłoski i spółgłoski oraz dzieli wyrazy na sylaby</li> <li>• rozpoznaje zdanie i podstawowe typy wypowiedzi</li> <li>• z pomocą wskazuje podmiot i orzeczenie</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• rozpoznaje w wypowiedziach poznane części mowy i określa ich podstawowe kategorie gramatyczne, m.in. liczbę, osobę, rodzaj, przypadek i czas w zakresie zrealizowanym w I semestrze</li> <li>• stosuje poprawne formy poznanych wyrazów odmienne w prostych zdaniach</li> <li>• odróżnia zdanie od równoważnika zdania oraz rozpoznaje podstawowe typy wypowiedzi ze względu na cel wypowiedzi</li> <li>• rozpoznaje podmiot i orzeczenie w prostych zdaniach, jeżeli treść została zrealizowana</li> <li>• rozpoznaje głoski dźwięczne i bezdźwięczne, ustne i nosowe, samogłoski i spółgłoski oraz poprawnie dzieli wyrazy na sylaby</li> <li>• korzysta ze słownika w celu wyjaśnienia znaczenia wyrazu, sprawdzenia pisowni lub znalezienia wyrazu bliskoznacznego</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• stosuje poprawne formy wyrazów odmienne w wypowiedziach</li> <li>• buduje zdania poprawne logicznie i gramatycznie</li> <li>• rozpoznaje synonimy, antonimy i proste związki frazeologiczne oraz wykorzystuje je w wypowiedzi</li> <li>• bada zależność między poznаныmi częściami mowy a ich funkcją w zdaniu</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• świadomie wzbogaca słownictwo i unika niepotrzebnych powtórzeń</li> <li>• wyjaśnia znaczenie wyrazu w kontekście oraz różnicę między znaczeniem dosłownym i przenośnym</li> <li>• samodzielnie poprawia błędy językowe w swojej wypowiedzi</li> <li>• uzasadnia dobór form gramatycznych i składniowych w prostych przykładach</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę o języku w nowych sytuacjach komunikacyjnych</li> <li>• samodzielnie analizuje zależności między formą wyrazu, jego znaczeniem i funkcją w zdaniu</li> <li>• świadomie modyfikuje zdania i słownictwo, aby osiągnąć zamierzony efekt</li> <li>• sprawnie korzysta z różnych źródeł językowych i uzasadnia własne wybory</li> </ul> |

| Obszar wymagań                                    | Dopuszczający<br>Uczeń:                                                                                                                                                                                                                                                              | Dostateczny<br>Uczeń spełnia wymagania<br>na ocenę dopuszczającą<br>oraz:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | Dobry<br>Uczeń spełnia wymagania<br>na oceny niższe oraz:                                                                                                                                                                                                                             | Bardzo dobry<br>Uczeń spełnia wymagania<br>na oceny niższe oraz:                                                                                                                                                                                  | Celujący<br>Uczeń spełnia wymagania<br>na oceny niższe oraz:                                                                                                                                                                                                                              |
|---------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>IIIa. Ortografia i interpunkcja (3.8–3.10)</b> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• stosuje poznane zasady pisowni w najczęściej używanych wyrazach</li> <li>• rozpoczyna zdanie wielką literą i stosuje podstawowe znaki kończące wypowiedzenie</li> <li>• w razie wątpliwości korzysta ze słownika ortograficznego</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• stosuje poznane w I semestrze zasady pisowni ó/u, rz/ż oraz wielkiej i małej litery w typowych i samodzielnie tworzonych przykładach</li> <li>• poprawnie zapisuje większość poznanych wyrazów z trudnościami ortograficznymi</li> <li>• stosuje kropkę, znak zapytania, wykrzyknik, cudzysłów oraz poznane zasady użycia przecinka</li> <li>• samodzielnie sprawdza zapis z wykorzystaniem słownika lub karty kontroli i poprawia większość wskazanych błędów</li> <li>• potrafi podać prostą zasadę wyjaśniającą pisownię wybranych wyrazów</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• wykorzystuje wiedzę o odmianie lub wymowie przy uzasadnianiu pisowni</li> <li>• poprawnie zapisuje większość poznanych wyrazów z trudnościami ortograficznymi</li> <li>• stosuje interpunkcję adekwatnie do rodzaju wypowiedzenia</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• samodzielnie rozpoznaje i poprawia błędy w swoim tekście</li> <li>• wyjaśnia zastosowaną zasadę ortograficzną lub interpunkcyjną</li> <li>• zachowuje poprawność zapisu w dłuższej wypowiedzi</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• bezpiecznie przenosi poznane reguły na nowe przykłady</li> <li>• samodzielnie redaguje i koryguje tekst pod względem ortografii i interpunkcji</li> <li>• trafnie uzasadnia sposób zapisu, korzystając z wiedzy językowej i słowników</li> </ul> |

| Obszar wymagań                            | Dopuszczający<br>Uczeń:                                                                                                                                                                                                                                                                    | Dostateczny<br>Uczeń spełnia wymagania<br>na ocenę dopuszczającą<br>oraz:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | Dobry<br>Uczeń spełnia wymagania<br>na oceny niższe oraz:                                                                                                                                                                                                                                                       | Bardzo dobry<br>Uczeń spełnia wymagania<br>na oceny niższe oraz:                                                                                                                                                                                                                                                         | Celujący<br>Uczeń spełnia wymagania<br>na oceny niższe oraz:                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
|-------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>IV. Tworzenie wypowiedzi (4.1–4.8)</b> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• tworzy prostą notatkę i plan odtwórczy z pomocą nauczyciela</li> <li>• redaguje krótki opis, list lub inną poznaną wypowiedź użytkową według wzoru</li> <li>• tworzy krótkie opowiadanie z zachowaniem podstawowej kolejności wydarzeń</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• samodzielnie tworzy notatkę z najważniejszych informacji i sporządza plan odtwórczy tekstu</li> <li>• formułuje pytania do tekstu i wykorzystuje odpowiedzi do porządkowania informacji</li> <li>• redaguje w poznanym zakresie opis, list, kartkę lub korespondencję elektroniczną z zachowaniem najważniejszych cech formy</li> <li>• formułuje opinię i uzasadnia ją co najmniej jednym trafnym argumentem lub przykładem</li> <li>• tworzy dłuższą wypowiedź z wyraźnym wstępem, rozwinięciem i zakończeniem oraz stosuje akapity</li> <li>• dokonuje podstawowej korekty własnego tekstu pod względem językowym, ortograficznym i interpunkcyjnym</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• tworzy spójne wypowiedzi ustne i pisemne dostosowane do tematu i odbiorcy</li> <li>• opisuje przedmiot, postać, sytuację lub przeżycia</li> <li>• rozwija opowiadanie, wykorzystując opis albo dialog</li> <li>• stosuje akapity i czytelny układ graficzny</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• samodzielnie komponuje krótsze i dłuższe wypowiedzi użytkowe i twórcze</li> <li>• uzasadnia opinię, dobierając trafne przykłady</li> <li>• świadomie dobiera słownictwo i kompozycję do charakteru wypowiedzi</li> <li>• dokonuje redakcji i poprawy własnego tekstu</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• tworzy oryginalne, spójne i celowo skomponowane wypowiedzi</li> <li>• swobodnie przekształca tekst oraz dobiera formę do intencji i odbiorcy</li> <li>• łączy opis, narrację i dialog w funkcjonalną całość</li> <li>• świadomie wykorzystuje układ graficzny i środki językowe dla uzyskania zamierzonego efektu</li> </ul> |

| Obszar wymagań                                | Dopuszczający<br>Uczeń:                                                                                                                                                                                              | Dostateczny<br>Uczeń spełnia wymagania<br>na ocenę dopuszczającą<br>oraz:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | Dobry<br>Uczeń spełnia wymagania<br>na oceny niższe oraz:                                                                                                                                                                                           | Bardzo dobry<br>Uczeń spełnia wymagania<br>na oceny niższe oraz:                                                                                                                                                                                                         | Celujący<br>Uczeń spełnia wymagania<br>na oceny niższe oraz:                                                                                                                                                                                                                                  |
|-----------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>V. Autorefleksja i tożsamość (5.1–5.5)</b> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• rozpoznaje i nazywa podstawowe emocje własne i innych</li> <li>• wskazuje ważne dla siebie wartości</li> <li>• z pomocą określa swoją rolę w klasie lub rodzinie</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• opisuje własne zaangażowanie w naukę, wskazując przykład działania, z którego jest zadowolony</li> <li>• rozpoznaje i nazywa emocje własne i innych oraz odnosi je do prostych sytuacji szkolnych i tekstów</li> <li>• mówi o wartościach ważnych w rodzinie, klasie i grupie rówieśniczej oraz podaje przykłady ich realizowania</li> <li>• określa swoją rolę w wybranej społeczności i wskazuje związane z nią obowiązki</li> <li>• formułuje konkretny cel dotyczący dalszej pracy i wskazuje sposób jego realizacji</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• uzasadnia swoje stanowisko wobec wybranej wartości</li> <li>• wyjaśnia, jak jego zachowanie wpływa na wspólnotę klasową</li> <li>• korzysta z informacji zwrotnej przy planowaniu dalszej pracy</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• odnosi wartości obecne w tekstach do własnych doświadczeń</li> <li>• samodzielnie ocenia swoje zaangażowanie i wskazuje dowody postępu</li> <li>• określa realistyczny cel i działania potrzebne do jego osiągnięcia</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• formułuje pogłębioną refleksję o wartościach, emocjach i odpowiedzialności</li> <li>• świadomie wykorzystuje samoocenę do kierowania własnym uczeniem się</li> <li>• podejmuje konstruktywne działania na rzecz klasy lub innej wspólnoty</li> </ul> |

| Obszar wymagań                         | Dopuszczający<br>Uczeń:                                                                                                                                                                                                                                    | Dostateczny<br>Uczeń spełnia wymagania<br>na ocenę dopuszczającą<br>oraz:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | Dobry<br>Uczeń spełnia wymagania<br>na oceny niższe oraz:                                                                                                                                                                                                | Bardzo dobry<br>Uczeń spełnia wymagania<br>na oceny niższe oraz:                                                                                                                                                                                                                 | Celujący<br>Uczeń spełnia wymagania<br>na oceny niższe oraz:                                                                                                                                                                                                                        |
|----------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>VI. Edukacja medialna (6.1–6.5)</b> | <ul style="list-style-type: none"> <li>wyszukuje potrzebną informację we wskazanym źródle</li> <li>z pomocą odróżnia informację o fakcie od opinii</li> <li>zna podstawowe zasady bezpiecznego i higienicznego korzystania z urządzeń cyfrowych</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>wyszukuje potrzebne informacje w co najmniej dwóch wskazanych źródłach i wybiera informacje przydatne do zadania</li> <li>odróżnia informację o fakcie od opinii w prostym przekazie i potrafi podać przykład obu rodzajów wypowiedzi</li> <li>rozpoznaje podstawowy cel prostego przekazu reklamowego lub medialnego</li> <li>wskazuje podstawowe zagrożenia związane z nadmiernym korzystaniem z ekranów i wyjaśnia jedną zasadę higieny cyfrowej</li> <li>korzysta ze źródeł tradycyjnych i cyfrowych zgodnie z podanymi zasadami</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>dobiera źródło do rodzaju poszukiwanej informacji</li> <li>porównuje proste informacje pochodzące z różnych źródeł</li> <li>rozpoznaje, że reklama i inne przekazy mogą wpływać na zachowanie odbiorcy</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>uzasadnia wybór źródła i ocenia przydatność znalezionej informacji</li> <li>analizuje prosty przekaz reklamowy lub medialny pod kątem celu i oddziaływania</li> <li>stosuje zasady higieny cyfrowej podczas samodzielnej pracy</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>samodzielnie i krytycznie korzysta z różnych źródeł</li> <li>trafnie rozpoznaje różnicę między faktem, opinią i próbą wpływania na odbiorcę</li> <li>formułuje własne zasady odpowiedzialnego korzystania z mediów i uzasadnia je</li> </ul> |

| Obszar wymagań                                   | Dopuszczający<br>Uczeń:                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | Dostateczny<br>Uczeń spełnia wymagania<br>na ocenę dopuszczającą<br>oraz:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | Dobry<br>Uczeń spełnia wymagania<br>na oceny niższe oraz:                                                                                                                                                                                                                                                                | Bardzo dobry<br>Uczeń spełnia wymagania<br>na oceny niższe oraz:                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | Celujący<br>Uczeń spełnia wymagania<br>na oceny niższe oraz:                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
|--------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>VII. Praktyki<br/>lekturowe<br/>(7.1–7.7)</b> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• podejmuje czytanie wskazanych tekstów i dzieli się prostym pierwszym wrażeniem</li> <li>• z pomocą planuje kolejne etapy czytania</li> <li>• gromadzi podstawowe dowody pracy z lekturą w portfolio lub dzienniku lektury</li> </ul>                                                    | <ul style="list-style-type: none"> <li>• prowadzi dziennik lektury lub inną formę dokumentowania czytania i zapisuje najważniejsze informacje o tekście</li> <li>• dzieli się wrażeniami z przeczytanego tekstu i uzasadnia prostą opinię o lekturze</li> <li>• z pomocą planu organizuje kolejne etapy czytania i pracy z tekstem</li> <li>• korzysta z karty kontroli lub informacji zwrotnej do poprawy wykonanych zadań lekturowych</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• uzasadnia wybór tekstu zgodnie z własnymi zainteresowaniami</li> <li>• samodzielnie planuje pracę z lekturą</li> <li>• wybiera dowód pracy pokazujący własny postęp i krótko uzasadnia wybór</li> </ul>                                                                         | <ul style="list-style-type: none"> <li>• dokumentuje czytanie i formułuje wnioski dotyczące własnego odbioru tekstu</li> <li>• łączy wnioski z lektury z własnymi doświadczeniami i innymi tekstami kultury</li> <li>• wykorzystuje informację zwrotną i samoocenę do doskonalenia pracy z tekstem</li> </ul>                                                               | <ul style="list-style-type: none"> <li>• świadomie rozwija własne zainteresowania czytelnicze i rekomenduje teksty innym</li> <li>• inicjuje lub twórczo rozwija zadania projektowe związane z lekturą</li> <li>• wykorzystuje portfolio do analizy rozwoju własnych praktyk czytelniczych i planowania kolejnych celów</li> </ul>                   |
| <b>Praca bieżąca</b>                             | <ul style="list-style-type: none"> <li>• wykonuje podstawowe zadania w zakresie niezbędnym do wykazania minimalnych wiadomości i umiejętności</li> <li>• z pomocą sporządza notatkę, uzupełnia kartę pracy lub inną formę dokumentowania wykonania zadania</li> <li>• po wskazówce podejmuje próbę poprawienia błędów</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• samodzielnie wykonuje typowe zadania dotyczące treści zrealizowanych na zajęciach</li> <li>• wykorzystuje zeszyt lub portfolio jako narzędzie porządkowania i dokumentowania najważniejszych efektów pracy</li> <li>• poprawia większość wskazanych błędów i korzysta z informacji zwrotnej</li> </ul>                                                                                                    | <ul style="list-style-type: none"> <li>• samodzielnie stosuje poznane wiadomości i umiejętności w typowych zadaniach</li> <li>• korzysta z materiałów, słowników, kart kontroli lub innych adekwatnych źródeł w celu sprawdzenia i poprawy pracy</li> <li>• potrafi wskazać konkretne dowody własnego postępu</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• sprawnie i samodzielnie rozwiązuje zadania oraz wykorzystuje wiedzę w sytuacjach wymagających analizy i łączenia informacji</li> <li>• samodzielnie redaguje i koryguje własną pracę, wyjaśniając najważniejsze poprawki</li> <li>• wykorzystuje informację zwrotną i portfolio do świadomego doskonalenia umiejętności</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• twórczo i samodzielnie wykorzystuje opanowane wiadomości i umiejętności w nowych, nietypowych lub złożonych zadaniach</li> <li>• dobiera adekwatne strategie i źródła oraz uzasadnia sposób rozwiązania</li> <li>• na podstawie dowodów uczenia się samodzielnie wyznacza kolejne cele rozwojowe</li> </ul> |

**OCENA ROCZNA**

| Obszar wymagań                      | Dopuszczający<br>Uczeń:                                                                                                                                                                                                                                        | Dostateczny<br>Uczeń spełnia wymagania<br>na ocenę dopuszczającą<br>oraz:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | Dobry<br>Uczeń spełnia wymagania<br>na oceny niższe oraz:                                                                                                                                                                    | Bardzo dobry<br>Uczeń spełnia wymagania<br>na oceny niższe oraz:                                                                                                                                                                                                                   | Celujący<br>Uczeń spełnia wymagania<br>na oceny niższe oraz:                                                                                                                                                                                                               |
|-------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>I. Komunikacja<br/>(1.1–1.9)</b> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• formułuje z pomocą zrozumiałe wypowiedzi ustne i pisemne</li> <li>• słucha rozmówcy i stosuje podstawowe zasady grzeczności językowej</li> <li>• rozpoznaje nadawcę, odbiorcę i prostą intencję wypowiedzi</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• samodzielnie tworzy zrozumiałe wypowiedzi ustne i pisemne zgodne z własną intencją</li> <li>• dostosowuje wypowiedź do typowej sytuacji, odbiorcy i celu oraz konsekwentnie stosuje zasady grzeczności językowej</li> <li>• uważnie słucha rozmówcy, odpowiada na jego wypowiedź i zadaje proste pytania podtrzymujące rozmowę</li> <li>• mówi o doświadczeniach, potrzebach, emocjach i zainteresowaniach w sposób adekwatny do sytuacji</li> <li>• rozpoznaje nadawcę, odbiorcę, intencję wypowiedzi i podstawowe komunikaty niewerbalne oraz wyjaśnia ich znaczenie w prostej sytuacji</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• uważnie słucha, zadaje pytania i podtrzymuje rozmowę</li> <li>• formułuje i uzasadnia własne stanowisko</li> <li>• świadomie wykorzystuje pojęcia związane z komunikacją</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• sprawnie dobiera środki językowe do sytuacji, odbiorcy i celu</li> <li>• wyraża emocje i potrzeby w sposób etyczny, jasny i społecznie akceptowany</li> <li>• wyjaśnia, jak słowa i komunikaty niewerbalne wpływają na relacje</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• elastycznie stosuje strategie komunikacyjne w nowych sytuacjach</li> <li>• prowadzi rzeczową rozmowę z poszanowaniem perspektywy innych osób</li> <li>• samodzielnie analizuje skuteczność i etyczny wymiar komunikatu</li> </ul> |

| Obszar wymagań                                      | Dopuszczający<br>Uczeń:                                                                                                                                                                                                                                                                                               | Dostateczny<br>Uczeń spełnia wymagania<br>na ocenę dopuszczającą<br>oraz:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | Dobry<br>Uczeń spełnia wymagania<br>na oceny niższe oraz:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | Bardzo dobry<br>Uczeń spełnia wymagania<br>na oceny niższe oraz:                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | Celujący<br>Uczeń spełnia wymagania<br>na oceny niższe oraz:                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
|-----------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>II. Odbiór tekstów<br/>kultury<br/>(2.1–2.8)</b> | <ul style="list-style-type: none"> <li>określa temat i podstawowe elementy świata przedstawionego</li> <li>rozpoznaje bohatera, narratora, najważniejsze wydarzenia i fikcję literacką</li> <li>odróżnia elementy realistyczne od fantastycznych</li> <li>rozpoznaje wybrane środki językowe i artystyczne</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>określa tematykę i podstawową problematykę poznanego tekstu oraz wyszukuje informacje potrzebne do jego zrozumienia</li> <li>określa narratora lub podmiot mówiący, bohaterów, fabułę oraz najważniejsze elementy świata przedstawionego</li> <li>odróżnia tekst realistyczny od fantastycznego i rozpoznaje w poznanym zakresie baśń, legendę, powieść i opowiadanie</li> <li>porządkuje wydarzenia, wskazuje proste związki przyczynowo-skutkowe i wyraża uzasadnioną opinię o postępowaniu bohaterów</li> <li>rozpoznaje epitet, porównanie, wyliczenie, powtórzenie, metaforę/przenośnię, wyraz dźwiękonaśladowczy i rymy w zakresie poznanym w klasie IV</li> <li>określa najprostsze oddziaływanie wybranego środka językowego lub artystycznego na odbiorcę</li> <li>odnosi treść utworu do własnych doświadczeń lub znanej sytuacji</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>porównuje i ocenia postępowanie bohaterów, odnosząc je do własnych doświadczeń</li> <li>rozpoznaje wyliczenie, powtórzenie, metaforę/przenośnię i wyraz dźwiękonaśladowczy oraz określa ich podstawowy efekt</li> <li>określa wrażenia wywoływane przez tekst i zastosowane zabiegi</li> <li>interpretuje głosowo wybrane teksty</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>przedstawia uzasadnioną propozycję odczytania tekstu literackiego lub innego tekstu kultury</li> <li>porównuje perspektywy i intencje nadawców</li> <li>wyjaśnia oddziaływanie środków językowych i artystycznych na wyobraźnię, emocje i zmysły</li> <li>formułuje wnioski na podstawie konkretnych elementów tekstu</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>samodzielnie interpretuje nieznany tekst i uzasadnia odczytanie</li> <li>porównuje teksty należące do różnych sztuk i trafnie opisuje sposób ich oddziaływania</li> <li>łączy tematykę i problematykę tekstu z odpowiednim kontekstem</li> <li>formułuje dojrzałe, samodzielne sądy poparte argumentami</li> </ul> |

| Obszar wymagań                                   | Dopuszczający<br>Uczeń:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | Dostateczny<br>Uczeń spełnia wymagania<br>na ocenę dopuszczającą<br>oraz:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | Dobry<br>Uczeń spełnia wymagania<br>na oceny niższe oraz:                                                                                                                                                                                                                                                                                           | Bardzo dobry<br>Uczeń spełnia wymagania<br>na oceny niższe oraz:                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | Celujący<br>Uczeń spełnia wymagania<br>na oceny niższe oraz:                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
|--------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>III. Świadomość<br/>języka<br/>(3.1–3.10)</b> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• rozpoznaje w prostych wypowiedziach poznane w klasie IV odmienne i nieodmienne części mowy</li> <li>• stosuje podstawowe poprawne formy wyrazów odmienne</li> <li>• rozpoznaje podmiot i orzeczenie w prostym zdaniu</li> <li>• posługuje się podstawowymi pojęciami fonetycznymi realizowanymi w klasie IV</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• rozpoznaje w wypowiedziach poznane odmienne i nieodmienne części mowy oraz stosuje ich poprawne formy w typowych sytuacjach</li> <li>• określa poznane kategorie gramatyczne: liczbę, osobę, rodzaj, przypadek i czas w zakresie klasy IV</li> <li>• rozpoznaje podmiot i orzeczenie oraz określa ich podstawową funkcję w zdaniu</li> <li>• odróżnia wypowiedzenie oznajmujące, pytające, rozkazujące i wykrzyknikowe, zdanie od równoważnika zdania oraz zdanie pojedyncze od złożonego</li> <li>• rozpoznaje i poprawnie nazywa samogłoski, spółgłoski, sylaby oraz głoski dźwięczne i bezdźwięczne, ustne i nosowe</li> <li>• rozpoznaje synonimy i antonimy, wykorzystuje je do unikania powtórzeń oraz rozumie proste związki frazeologiczne</li> <li>• wyjaśnia znaczenie wyrazu w kontekście z pomocą słownika lub innego źródła językowego</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• bada zależności między poznanymi częściami mowy a częściami zdania</li> <li>• buduje zdania poprawne logicznie i gramatycznie i określa podstawowe zależności między wyrazami</li> <li>• stosuje synonimy, antonimy i związki frazeologiczne</li> <li>• wyjaśnia znaczenie wyrazów w kontekście</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• analizuje nacechowanie emocjonalne i stylistyczne prostych wyrazów i związków wyrazowych</li> <li>• wyjaśnia różnicę między znaczeniem dosłownym i przenośnym</li> <li>• świadomie wzbogaca słownictwo i dobiera formy gramatyczne do intencji</li> <li>• samodzielnie dokonuje korekty językowej własnych wypowiedzi</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• funkcjonalnie i świadomie wykorzystuje wiedzę o języku podczas tworzenia i poprawiania tekstów</li> <li>• samodzielnie bada zależności językowe i formułuje trafne wnioski</li> <li>• elastycznie przekształca zdania i dobiera słownictwo do zamierzonego efektu</li> <li>• sprawnie uzasadnia własne wybory językowe</li> </ul> |

| Obszar wymagań                                    | Dopuszczający<br>Uczeń:                                                                                                                                                                                                                     | Dostateczny<br>Uczeń spełnia wymagania<br>na ocenę dopuszczającą<br>oraz:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | Dobry<br>Uczeń spełnia wymagania<br>na oceny niższe oraz:                                                                                                                                                                                                              | Bardzo dobry<br>Uczeń spełnia wymagania<br>na oceny niższe oraz:                                                                                                                                                                                                                                    | Celujący<br>Uczeń spełnia wymagania<br>na oceny niższe oraz:                                                                                                                                                                                                                                                                              |
|---------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>IIIa. Ortografia i interpunkcja (3.8–3.10)</b> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• stosuje podstawowe poznane zasady pisowni w typowych przykładach</li> <li>• stosuje znaki kończące wypowiedzenia i podstawowe przecinki</li> <li>• korzysta ze słownika ortograficznego</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• stosuje poznane w klasie IV zasady pisowni ó/u, rz/ż, ch/h, „nie” z poznanymi częściami mowy oraz wielkiej i małej litery w typowych zadaniach i własnych wypowiedziach</li> <li>• poprawnie zapisuje większość poznanych wyrazów z trudnościami ortograficznymi i potrafi wskazać odpowiednią regułę</li> <li>• stosuje znaki kończące wypowiedzenia, cudzysłów, dwukropek oraz poznane zasady użycia przecinka, także w zapisie dialogu</li> <li>• korzysta ze słownika ortograficznego lub karty kontroli w celu sprawdzenia wątpliwości</li> <li>• samodzielnie odnajduje i poprawia większość wskazanych błędów ortograficznych i interpunkcyjnych we własnym tekście</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• wykorzystuje wiedzę o odmianie i wymowie wyrazów do uzasadniania pisowni</li> <li>• stosuje interpunkcję z wykorzystaniem wiedzy o składni</li> <li>• samodzielnie korzysta ze słownika podczas redagowania tekstu</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• zachowuje wysoką poprawność ortograficzną i interpunkcyjną w dłuższych wypowiedziach</li> <li>• samodzielnie rozpoznaje, poprawia i wyjaśnia popełnione błędy</li> <li>• świadomie stosuje cudzysłów, nawias i dwukropek w poznanych sytuacjach</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• bezbłędnie lub niemal bezbłędnie stosuje poznane reguły w nowych i złożonych tekstach</li> <li>• samodzielnie redaguje i koryguje tekst, uzasadniając decyzje ortograficzne i interpunkcyjne</li> <li>• sprawnie wykorzystuje słowniki i wiedzę językową do rozwiązywania wątpliwości</li> </ul> |

| Obszar wymagań                            | Dopuszczający<br>Uczeń:                                                                                                                                                                                         | Dostateczny<br>Uczeń spełnia wymagania<br>na ocenę dopuszczającą<br>oraz:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | Dobry<br>Uczeń spełnia wymagania<br>na oceny niższe oraz:                                                                                                                                                                                                                                                                         | Bardzo dobry<br>Uczeń spełnia wymagania<br>na oceny niższe oraz:                                                                                                                                                                                                                                                                                            | Celujący<br>Uczeń spełnia wymagania<br>na oceny niższe oraz:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
|-------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>IV. Tworzenie wypowiedzi (4.1–4.8)</b> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• tworzy prostą notatkę i plan odtwórczy</li> <li>• redaguje krótką wypowiedź użytkową według wzoru</li> <li>• tworzy opis lub opowiadanie z pomocą kryteriów</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• samodzielnie tworzy notatkę ujmującą najważniejsze informacje oraz sporządza plan odtwórczy tekstu</li> <li>• formułuje pytania do tekstu i wykorzystuje je do przekształcania lub porządkowania informacji</li> <li>• tworzy poznane formy użytkowe, w tym korespondencję tradycyjną lub elektroniczną, z zachowaniem ich podstawowych cech</li> <li>• opisuje przedmiot, postać, krajobraz, sytuację lub przeżycie, stosując uporządkowaną kompozycję i adekwatne słownictwo</li> <li>• formułuje opinię i uzasadnia ją argumentem oraz przykładem</li> <li>• tworzy opowiadanie z dialogiem z zachowaniem logicznego przebiegu wydarzeń, wstępu, rozwinięcia i zakończenia oraz stosuje akapity</li> <li>• dokonuje podstawowej samodzielnej korekty własnej wypowiedzi pod względem językowym, ortograficznym i interpunkcyjnym</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• tworzy spójne krótsze i dłuższe wypowiedzi o czytelnej kompozycji</li> <li>• redaguje opowiadanie, wykorzystując inne formy wypowiedzi</li> <li>• stosuje akapity oraz układ graficzny adekwatny do formy</li> <li>• przekształca cudzy tekst w zakresie poznanym na lekcjach</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• samodzielnie komponuje różnorodne wypowiedzi użytkowe, argumentacyjne i twórcze</li> <li>• uzasadnia opinię trafnymi argumentami i przykładami</li> <li>• świadomie buduje wstęp, rozwinięcie i zakończenie</li> <li>• dokonuje redakcji własnego tekstu pod względem języka, kompozycji i skuteczności</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• tworzy oryginalne, rozwinięte i celowo skomponowane wypowiedzi</li> <li>• swobodnie dobiera formę, styl i środki językowe do intencji oraz odbiorcy</li> <li>• twórczo przekształca teksty i eksperymentuje z formą narracyjną lub liryczną</li> <li>• samodzielnie przygotowuje i prezentuje dopracowany tekst lub prezentację</li> </ul> |

| Obszar wymagań                                | Dopuszczający<br>Uczeń:                                                                                                                                                                                       | Dostateczny<br>Uczeń spełnia wymagania<br>na ocenę dopuszczającą<br>oraz:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | Dobry<br>Uczeń spełnia wymagania<br>na oceny niższe oraz:                                                                                                                                                                                              | Bardzo dobry<br>Uczeń spełnia wymagania<br>na oceny niższe oraz:                                                                                                                                                                                                                       | Celujący<br>Uczeń spełnia wymagania<br>na oceny niższe oraz:                                                                                                                                                                                                                                         |
|-----------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>V. Autorefleksja i tożsamość (5.1–5.5)</b> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• nazywa podstawowe emocje własne i innych</li> <li>• wskazuje ważne dla siebie wartości i wspólnoty</li> <li>• z pomocą ocenia swoje zaangażowanie w naukę</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• opisuje swoją rolę w rodzinie, klasie lub grupie rówieśniczej i wskazuje wynikające z niej obowiązki</li> <li>• rozpoznaje i nazywa emocje własne i innych oraz odnosi je do sytuacji i zachowań</li> <li>• mówi o wartościach ważnych dla wspólnoty, podaje ich przykłady i krótko uzasadnia własne stanowisko</li> <li>• ocenia swoje zaangażowanie w naukę, wskazując konkretne przykłady postępu i trudności</li> <li>• wskazuje własne mocne strony, obszar wymagający dalszej pracy oraz formułuje realny cel na kolejny etap nauki</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• uzasadnia stanowisko wobec wybranych wartości</li> <li>• omawia znaczenie współpracy i odpowiedzialności we wspólnocie</li> <li>• korzysta z informacji zwrotnej oraz samooceny w planowaniu nauki</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• odnosi wartości i emocje obecne w tekstach do własnych doświadczeń</li> <li>• samodzielnie ocenia zaangażowanie, wskazując konkretne dowody uczenia się</li> <li>• ustala cele oraz analizuje skuteczność wybranych sposobów pracy</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• formułuje pogłębioną refleksję dotyczącą wartości, relacji i własnej odpowiedzialności</li> <li>• świadomie kieruje swoim procesem uczenia się i modyfikuje strategię pracy</li> <li>• inicjuje działania wspierające współpracę i dobro wspólne</li> </ul> |

| Obszar wymagań                         | Dopuszczający<br>Uczeń:                                                                                                                                                                         | Dostateczny<br>Uczeń spełnia wymagania<br>na ocenę dopuszczającą<br>oraz:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | Dobry<br>Uczeń spełnia wymagania<br>na oceny niższe oraz:                                                                                                                                                                                                | Bardzo dobry<br>Uczeń spełnia wymagania<br>na oceny niższe oraz:                                                                                                                                                                                                                              | Celujący<br>Uczeń spełnia wymagania<br>na oceny niższe oraz:                                                                                                                                                                                                                                              |
|----------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>VI. Edukacja medialna (6.1–6.5)</b> | <ul style="list-style-type: none"> <li>wyszukuje potrzebne informacje w podanym źródle</li> <li>z pomocą odróżnia fakt od opinii</li> <li>stosuje podstawowe zasady higieny cyfrowej</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>samodzielnie wyszukuje potrzebne informacje w różnych wskazanych źródłach i wybiera te, które są przydatne do zadania</li> <li>odróżnia informacje o faktach od opinii w typowych przekazach i uzasadnia rozróżnienie prostym przykładem</li> <li>porównuje podstawowe informacje pochodzące z dwóch źródeł</li> <li>rozpoznaje, że reklama i inne przekazy medialne mogą wpływać na zachowanie i decyzje odbiorcy oraz wskazuje prosty przykład takiego wpływu</li> <li>opisuje zagrożenia wynikające z nadmiernego korzystania z ekranów i przeładowania informacyjnego oraz stosuje poznane zasady higieny cyfrowej</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>porównuje informacje z różnych źródeł i wybiera te przydatne</li> <li>rozpoznaje podstawowy cel reklamy lub innego przekazu medialnego</li> <li>wyjaśnia, jak przekaz może wpływać na decyzje odbiorcy</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>uzasadnia wybór źródeł i ocenia ich przydatność do zadania</li> <li>analizuje prosty przekaz medialny, rozpoznając informację, opinię i próbę wpływu</li> <li>świadomie planuje korzystanie z technologii z uwzględnieniem higieny cyfrowej</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>samodzielnie i krytycznie wyszukuje, porównuje i wykorzystuje informacje</li> <li>trafnie wyjaśnia mechanizmy oddziaływania wybranych reklam i przekazów medialnych</li> <li>tworzy odpowiedzialny komunikat medialny i potrafi uzasadnić swoje decyzje</li> </ul> |

| Obszar wymagań                                                                      | Dopuszczający<br>Uczeń:                                                                                                                                                                                                                                      | Dostateczny<br>Uczeń spełnia wymagania<br>na ocenę dopuszczającą<br>oraz:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | Dobry<br>Uczeń spełnia wymagania<br>na oceny niższe oraz:                                                                                                                                                                                                                              | Bardzo dobry<br>Uczeń spełnia wymagania<br>na oceny niższe oraz:                                                                                                                                                                                                                                                          | Celujący<br>Uczeń spełnia wymagania<br>na oceny niższe oraz:                                                                                                                                                                                                                                                    |
|-------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>VII. Praktyki<br/>lekturowe i<br/>doświadczenia<br/>projektowe<br/>(7.1–7.7)</b> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• uczestniczy w pracy nad dłuższymi i krótszymi tekstami realizowanymi w roku</li> <li>• dzieli się pierwszymi wrażeniami z lektury</li> <li>• z pomocą planuje czytanie i dokumentuje je w prostej formie</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• czyta w każdym roku szkolnym nie mniej niż 4 dłuższe teksty literackie dla dzieci i młodzieży, wybrane zgodnie z programem i planem pracy, oraz przedstawia ich podstawową tematykę</li> <li>• czyta krótsze utwory narracyjne i liryczne oraz poznane teksty o charakterze patriotycznym i rozpoznaje ich podstawowy charakter</li> <li>• dzieli się pierwszymi wrażeniami z lektury i uzasadnia własną opinię o wybranym tekście</li> <li>• planuje z pomocą harmonogramu proces czytania i prowadzi dziennik lektury lub inną dokumentację</li> <li>• uczestniczy w odbiorze tekstów kultury należących do różnych sztuk i potrafi wskazać podstawową różnicę między sposobami ich przekazu</li> <li>• aktywnie wykonuje powierzone zadania w projekcie lekturowym lub czytelniczym i prezentuje własny wkład</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• wybiera teksty zgodnie z zainteresowaniami i uzasadnia wybór</li> <li>• samodzielnie planuje proces czytania i prowadzi dziennik lektury lub inną dokumentację</li> <li>• aktywnie uczestniczy w projekcie twórczym lub lekturowym</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• łączy doświadczenia czytelnicze z własnymi zainteresowaniami i innymi tekstami kultury</li> <li>• twórczo wykorzystuje lekturę w projekcie, prezentacji, scenie, komiksie lub innej formie</li> <li>• rzetelnie prezentuje efekty pracy i udziela informacji zwrotnej</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• świadomie rozwija własne zainteresowania czytelnicze i rekomenduje teksty innym</li> <li>• inicjuje oryginalne działania promujące czytelnictwo lub kulturę</li> <li>• samodzielnie tworzy lub współtworzy wartościowy projekt artystyczny albo czytelniczy</li> </ul> |

| Obszar wymagań                                                       | Dopuszczający<br>Uczeń:                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | Dostateczny<br>Uczeń spełnia wymagania<br>na ocenę dopuszczającą<br>oraz:                                                                                                                                                                                                                                                                                         | Dobry<br>Uczeń spełnia wymagania<br>na oceny niższe oraz:                                                                                                                                                                                                                                                                                     | Bardzo dobry<br>Uczeń spełnia wymagania<br>na oceny niższe oraz:                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | Celujący<br>Uczeń spełnia wymagania<br>na oceny niższe oraz:                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
|----------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Praca własna<br/>Montessori,<br/>portfolio i<br/>samokontrola</b> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• korzysta z przygotowanego otoczenia i materiałów wspierających wykonanie zadania przy pomocy nauczyciela</li> <li>• gromadzi podstawowe dowody własnej pracy</li> <li>• podejmuje próbę poprawienia błędu na podstawie wskazówki, karty kontroli lub informacji zwrotnej</li> </ul>     | <ul style="list-style-type: none"> <li>• wybiera spośród wskazanych zadań takie, które pozwalają ćwiczyć wymagane umiejętności, i doprowadza je do zakończenia</li> <li>• korzysta z kart samokontroli i materiałów Montessori do sprawdzenia wykonanej pracy</li> <li>• wskazuje w portfolio przykład postępu, trudność i konkretny cel dalszej pracy</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• samodzielnie organizuje wykonanie zadania polonistycznego i dobiera adekwatny materiał lub kartę kontroli</li> <li>• poprawia błędy oraz wykorzystuje informację zwrotną do kolejnych prób</li> <li>• dobiera dowody uczenia się pokazujące rozwój określonej wiadomości lub umiejętności</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• świadomie dobiera sposób pracy i materiał do celu edukacyjnego</li> <li>• analizuje własne błędy i wyjaśnia, co zmienił w poprawionej pracy</li> <li>• wykorzystuje portfolio i samoocenę do planowania dalszego rozwoju umiejętności polonistycznych</li> </ul>                                                                   | <ul style="list-style-type: none"> <li>• samodzielnie i twórczo wykorzystuje materiały Montessori w nowych lub złożonych zadaniach polonistycznych</li> <li>• formułuje trafne wnioski o własnym uczeniu się na podstawie konkretnych dowodów</li> <li>• inicjuje lub rozwija projekt, który pozwala wykazać opanowane wiadomości i umiejętności</li> </ul> |
| <b>Praca bieżąca</b>                                                 | <ul style="list-style-type: none"> <li>• wykonuje podstawowe zadania w zakresie niezbędnym do wykazania minimalnych wiadomości i umiejętności</li> <li>• z pomocą sporządza notatkę, uzupełnia kartę pracy lub inną formę dokumentowania wykonania zadania</li> <li>• po wskazówce podejmuje próbę poprawienia błędów</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• samodzielnie wykonuje typowe zadania dotyczące treści zrealizowanych na zajęciach</li> <li>• wykorzystuje zeszyt lub portfolio jako narzędzie porządkowania i dokumentowania najważniejszych efektów pracy</li> <li>• poprawia większość wskazanych błędów i korzysta z informacji zwrotnej</li> </ul>                   | <ul style="list-style-type: none"> <li>• samodzielnie stosuje poznane wiadomości i umiejętności w typowych zadaniach</li> <li>• korzysta z materiałów, słowników, kart kontroli lub innych adekwatnych źródeł w celu sprawdzenia i poprawy pracy</li> </ul>                                                                                   | <ul style="list-style-type: none"> <li>• sprawnie i samodzielnie rozwiązuje zadania oraz wykorzystuje wiedzę w sytuacjach wymagających analizy i łączenia informacji</li> <li>• samodzielnie redaguje i koryguje własną pracę, wyjaśniając najważniejsze poprawki</li> <li>• wykorzystuje informację zwrotną i portfolio do świadomego doskonalenia umiejętności</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• twórczo i samodzielnie wykorzystuje opanowane wiadomości i umiejętności w nowych, nietypowych lub złożonych zadaniach</li> <li>• dobiera adekwatne strategie i źródła oraz uzasadnia sposób rozwiązywania</li> <li>• na podstawie dowodów uczenia się samodzielnie wyznacza kolejne cele rozwojowe</li> </ul>      |

## DOŚWIADCZENIA EDUKACYJNE – REALIZACJA W KLASIE IV

W klasie IV uczeń raz w roku szkolnym uczestniczy w spektaklu teatralnym lub innym wydarzeniu kulturalnym (np. koncercie lub wystawie, na żywo albo on-line). Zaangażowanie ucznia w realizację doświadczeń edukacyjnych przewidzianych w podstawie programowej uwzględnia się przy ustalaniu rocznej oceny klasyfikacyjnej.

Doświadczenia przewidziane do zrealizowania raz w toku klas IV–VI (krótka forma artystyczna, projekt twórczy związany z lekturą oraz projekt czytelniczy promujący kulturę czytelnictwa) rozkłada się na lata IV–VI zgodnie z przyjętym programem nauczania i planem pracy. Ocenie podlegają osiągnięcia ujawnione podczas realizacji zadania oraz wymagane przepisami zaangażowanie w doświadczenie.

**Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który nie spełnia wymagań niezbędnych do uzyskania oceny dopuszczającej.**

Uczeń może poprawić ocenę w terminie i formie ustalonych z nauczycielem, zgodnie z zasadami obowiązującymi w szkole.

Jeżeli po I półroczu uczeń nie opanował istotnych wiadomości i umiejętności, nauczyciel wskazuje zakres wymagający uzupełnienia oraz ustala sposób monitorowania dalszych postępów zgodnie ze Statutem Szkoły. Roczna ocena klasyfikacyjna uwzględnia osiągnięcia ucznia z całego roku szkolnego.

Uczeń ma prawo do wglądu do swoich prac na zasadach określonych w Statucie Szkoły.

#### **4. WYMAGANIA OGÓLNE NA POSZCZEGÓLNE OCENY**

**Ocena celująca – otrzymuje ją uczeń, który:**

- w pełni opanował wiadomości i umiejętności przewidziane dla klasy IV i samodzielnie stosuje je w sytuacjach nowych, nietypowych i złożonych
- interpretuje teksty kultury w sposób pogłębiony, uzasadniając własne odczytanie i trafnie posługując się poznanymi pojęciami
- tworzy bardzo dobrze skomponowane, poprawne i oryginalne wypowiedzi ustne oraz pisemne, świadomie dostosowane do celu i odbiorcy
- samodzielnie wyszukuje i krytycznie wykorzystuje informacje, rozróżnia fakt od opinii i analizuje proste przekazy medialne
- samodzielnie planuje, monitoruje i doskonali własny proces uczenia się, wykorzystując projekty, portfolio i informację zwrotną do dokumentowania osiągnięć

**Ocena bardzo dobra – otrzymuje ją uczeń, który:**

- bardzo dobrze opanował wiadomości i umiejętności przewidziane dla klasy IV
- samodzielnie analizuje i interpretuje poznane teksty, uzasadnia opinie oraz wyjaśnia działanie wybranych środków językowych i artystycznych
- tworzy spójne, poprawne językowo, ortograficznie i interpunkcyjnie wypowiedzi o właściwej kompozycji
- sprawnie wykorzystuje wiedzę o języku, słowniki i inne źródła informacji
- samodzielnie planuje pracę nad wymaganiami, poprawia błędy, korzysta z samooceny i potrafi wskazać konkretne dowody postępu

**Ocena dobra – otrzymuje ją uczeń, który:**

- w dużym stopniu opanował wiadomości i umiejętności przewidziane dla klasy IV
- samodzielnie rozwiązuje typowe zadania i z niewielką pomocą radzi sobie z zadaniami trudniejszymi
- rozumie teksty, wyszukuje potrzebne informacje, omawia ich najważniejsze elementy i uzasadnia proste wnioski
- tworzy zrozumiałe i uporządkowane wypowiedzi, popełniając nieliczne błędy
- zwykle samodzielnie wykonuje i organizuje zadania polonistyczne, korzysta z kart kontroli lub innych materiałów, poprawia błędy i wykazuje wymagane umiejętności w zadaniach projektowych

**Ocena dostateczna – otrzymuje ją uczeń, który:**

- opanował większość podstawowych wiadomości i umiejętności przewidzianych dla klasy IV oraz samodzielnie wykonuje typowe zadania
- rozumie czytany tekst, wyszukuje informacje, określa temat, podstawowe elementy świata przedstawionego i potrafi sformułować prosty uzasadniony wniosek lub opinię

- rozpoznaje i stosuje poznane pojęcia literackie i językowe, określa podstawowe kategorie gramatyczne oraz wykorzystuje poznane zasady ortograficzne i interpunkcyjne w typowych przykładach
- tworzy uporządkowane, zgodne z tematem wypowiedzi ustne i pisemne o poznanej formie; błędy mogą występować, ale nie zaburzają kompozycji ani komunikatywności tekstu
- korzysta z materiałów Montessori i kart kontroli jako narzędzi wspierających wykonanie zadań, poprawia większość wskazanych błędów oraz dokonuje prostej samooceny własnych osiągnięć

#### **Ocena dopuszczająca – otrzymuje ją uczeń, który:**

- opanował minimalny zakres wiadomości i umiejętności koniecznych do dalszego uczenia się
- z pomocą nauczyciela odczytuje podstawowe informacje z tekstu i rozpoznaje najważniejsze elementy omawianych zagadnień
- podejmuje próby tworzenia krótkich wypowiedzi ustnych i pisemnych, mimo licznych błędów
- z pomocą stosuje podstawowe zasady językowe, ortograficzne i interpunkcyjne
- z pomocą korzysta z przygotowanego otoczenia, wskazówek i kart kontroli, aby wykazać podstawowe osiągnięcia oraz podjąć próbę poprawy własnej pracy

#### **Ocena niedostateczna – otrzymuje ją uczeń, który:**

- nie opanował wiadomości i umiejętności koniecznych do spełnienia wymagań na ocenę dopuszczającą
- mimo systematycznego wsparcia nie wykonuje najprostszych zadań związanych z czytaniem, komunikacją, językiem i tworzeniem wypowiedzi
- nie rozumie podstawowych informacji zawartych w tekstach dostosowanych do poziomu klasy IV
- nie potrafi sformułować komunikatywnej wypowiedzi nawet przy znacznej pomocy
- mimo zapewnionego i adekwatnego wsparcia nie wykazuje osiągnięć na poziomie niezbędnym do uzyskania oceny dopuszczającej

### **5. PRZELICZNIK OCEN**

*Uwaga: przelicznik ma charakter pomocniczy i dotyczy wyłącznie prac punktowanych; nie służy do mechanicznego ustalania oceny śródrocznej ani rocznej. W razie rozbieżności stosuje się zasady oceniania wewnątrzszkolnego określone w Statucie Szkoły.*

| PRZELICZNIK | OCENA          | OPIS                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
|-------------|----------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 0–39%       | niedostateczny | E – uczeń nie spełnia wymagań koniecznych do uzyskania oceny dopuszczającej.                                                                                                                                                                                                                         |
| 40–54%      | dopuszczający  | D – uczeń z pomocą wykonuje zadania podstawowe i wykazuje minimalny poziom opanowania wiadomości i umiejętności.                                                                                                                                                                                     |
| 55–69%      | dostateczny    | C – uczeń opanował większość podstawowych wiadomości i umiejętności przewidzianych dla klasy IV, samodzielnie wykonuje typowe zadania, stosuje wiedzę w poznanych sytuacjach i potrafi poprawić część własnych błędów; dopuszczalne są błędy, które nie uniemożliwiają poprawnego wykonania zadania. |
| 70–72%      | + dostateczny  | C+ – uczeń pewnie spełnia wymagania na ocenę dostateczną, wykonuje większość typowych zadań samodzielnie i poprawnie oraz podejmuje część umiejętności wymaganych na ocenę dobrą.                                                                                                                    |
| 73–84%      | dobry          | B – uczeń samodzielnie stosuje wiadomości i umiejętności w typowych sytuacjach oraz poprawnie rozwiązuje większość zadań.                                                                                                                                                                            |

| PRZELICZNIK | OCENA        | OPIS                                                                                                                                      |
|-------------|--------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 85–88%      | + dobry      | B+ – uczeń spełnia wymagania na ocenę dobrą w wysokim stopniu i podejmuje zadania bardziej złożone.                                       |
| 89–99%      | bardzo dobry | A – uczeń bardzo dobrze opanował wymagania, sprawnie analizuje, wnioskuje, tworzy poprawne wypowiedzi i samodzielnie wykorzystuje wiedzę. |
| 100%        | celujący     | Uczeń w pełni opanował wymagania i twórczo, samodzielnie stosuje wiadomości i umiejętności także w sytuacjach nietypowych i złożonych.    |